

Noc Muzeów pod znakiem ognia i ochrony lasów

19.5.2026 - | Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych

Podczas tegorocznej Nocy Muzeów w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie nowo otwarta wystawa „Ogień i las” zmieniła zabytkową przestrzeń Muzeum Leśnictwa - Powozowni oraz Plac Podworski w miejsce refleksji nad jednym z najbardziej nieprzewidywalnych żywiołów - ogniem. Ekspozycja nie jest jedynie opowieścią o katastrofach. To przejmujący głos o relacji człowieka z przyrodą, o odpowiedzialności i o współczesnej roli leśników w świecie coraz bardziej naznaczonym zmianami klimatycznymi.

Podczas wernisażu Adam Kozyra, dyrektor Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie, zwrócił uwagę, że ogień od wieków pozostaje symbolem zarówno życia, jak i zagrożenia. Jego przemówienie nabrało szczególnej wymowy w kontekście dramatycznych wydarzeń ostatnich dni - pożaru w Puszczy Solskiej.

Dyrektor w swoim wystąpieniu podkreślił także znaczenie pracy służb odpowiedzialnych za ochronę lasów i bezpieczeństwo ludzi: *- Lasy Państwowe od lat rozwijają system ochrony przeciwpożarowej, wykorzystując nowoczesny monitoring, lotnictwo gaśnicze, punkty obserwacyjne oraz ścisłą współpracę ze strażą pożarną i samorządami.*

Goście mieli możliwość osobiście obejrzeć pokazy gaśnicze z udziałem służb i lotnictwa przeciwpożarowego. Publiczność zobaczyła jak wygląda współczesna walka z żywiołem oraz jak znaczącą rolę odgrywa współpraca Lasów Państwowych z Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi. Dla wielu uczestników był to pierwszy tak bliski kontakt z technikami wykorzystywanymi podczas akcji ratowniczych.

Wystawa prowadziła zwiedzających przez kolejne rozdziały opowieści o ogniu. W przestrzeniach Powozowni można było zobaczyć archiwalne fotografie pożarów, historyczny sprzęt gaśniczy, materiały naukowe i instalacje multimedialne pokazujące wpływ ognia na ekosystemy leśne. Z kolei część plenerowa przypominała, że ogień to także żywioł głęboko wpisany w historię człowieka, narzędzie pracy, źródło światła i symbol przemiany.

Kuratorskie oprowadzanie dr. Emiliana Prałata zgromadziło tłumy słuchaczy. Opowiadał on o tym, że współczesna nauka coraz częściej patrzy na ogień nie wyłącznie jako na katastrofę, lecz również jako na proces ekologiczny obecny w naturze od tysięcy lat. Niektóre fragmenty ekspozycji ukazywały sposób w jaki pożary wpływały na odnawianie się lasów i jakie mechanizmy obronne wykształciły rośliny przystosowane do życia w środowisku regularnie dotykany przez ogień.

Jednocześnie organizatorzy mocno akcentowali współczesne zagrożenia. Wystawa przypominała, że wydłużające się okresy suszy i rosnące temperatury sprawiają, iż ochrona przeciwpożarowa staje się jednym z największych wyzwań stojących przed Lasami Państwowymi. To właśnie dlatego tak istotna pozostaje edukacja społeczeństwa, rozwój systemów monitoringu i budowanie świadomości odpowiedzialności za las.

Wieczorem przestrzeń Gołuchowa wypełniła muzyka Orkiestry Dętej OSP z Kościelnej Wsi, a później wykład profesora Ryszarda Szczygła z Instytutu Badawczego Leśnictwa, który nadał wydarzeniu wymiar naukowej refleksji nad przyszłością lasów w dobie zmian klimatycznych. Gdy zapadł zmrok,

finałowy pokaz ognia stał się symbolicznym domknięciem całego dnia, widowiskiem pięknym, ale jednocześnie przypominającym o potędze żywiołu.

Wystawa „Ogień i las” okazała się czymś więcej niż muzealną ekspozycją. Stała się opowieścią o odpowiedzialności za przyrodę i o ludziach, którzy każdego dnia stoją na straży polskich lasów. W Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie wyraźnie wybrzmiało, że współczesna rola Lasów Państwowych nie ogranicza się już wyłącznie do gospodarki leśnej. To również edukacja, współpraca ze służbami ratowniczymi, rozwój nowoczesnych systemów ochrony oraz budowanie społecznej świadomości zagrożeń wynikających ze zmian klimatu.

Celem nadrzędnym działań edukacyjnych i informacyjnych podczas wydarzenia było budowanie świadomego, opartego na wiedzy naukowej i kontekście społeczno-gospodarczym rozumienia roli ognia w ekosystemach leśnych oraz w życiu człowieka. Wystawa ma pokazać ogień nie tylko jako zagrożenie, ale również jako naturalny proces ekologiczny i historyczne narzędzie gospodarowania, a także jako wyzwanie współczesności w dobie zmian klimatu. Kluczowe jest kształtowanie postaw odpowiedzialności za lasy, zrozumienie działań leśników oraz promowanie zrównoważonego korzystania z zasobów przyrodniczych.

Tego wieczoru ogień nie był jedynie symbolem zniszczenia. Stał się także metaforą pamięci, solidarności i odpowiedzialności człowieka wobec natury.

Wydarzenie honorowymi patronatami objęli: Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, Minister Klimatu i Środowiska, Wojewoda Wielkopolski, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Starosta Pleszewski. Partnerami przedsięwzięcia są: Wydział Ochrony Lasu Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Dyrektor Instytutu Badawczego Leśnictwa, Dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie, Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Kaliszu.

<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/noc-muzeow-pod-znakiem-ognia-i-ochrony-lasow>